

Poézia – Hraščatá

1. Barbora Plutová - Stará Ľubovňa
2. Ema Tomková - Stará Ľubovňa
3. HrDr. Kristína Vranecová – Dobšiná

Poézia – Hrášky

1. Jakub Kvasniak - Oravská Polhora
2. Lenka Gašparová - Holíč
3. Šimon Bonk - Hladovka

Poézia – Staré struky

1. HrDr. Jana Barillová – Spišská N. Ves
- Cena za poéziu - Mária Polónyi - BA

Próza – Hraščatá

1. Eliška Zárecká - Senec
 2. HrDr. Štefan Matulák - Bojnica
 3. Patrik Begán - Nemšová
 3. Janka Jakábová - Vrbové
- ČU: Janka Biganičová - Stará Ľubovňa

Próza – Hrášky

1. Monika Jakábová - Vrbové
 2. Zuzana Hlinková - Sabinov
 3. Nikola Juríková - Gíraltovec
- ČU: Marek Kovalík - Hladovka

Próza – Hrachy

1. HrDr. Mária Digoňová CHRSc. Gíraltovec
- Cena za prózu - Marek Čižmár
Moldava nad Bodvou

Próza – Staré struky

1. HrDr. Dáša Illyová CHRSc. - Ilava
 2. Mária Polónyi - Bratislava
- ČU: Štefan Zvarík - Žilina

Výtvarné práce - Púpätka

1. Sonička Vasil'ová - Poprad
 2. Martinka Gallíková - Poprad
 3. Sofia Bajusová - Poprad
- ČU: Sandrika Otčenášová - Poprad
ČU: Hana Bačovčinová - Bratislava

Výtvarné práce - Hraškul'čatá

1. Magdaléna Martišková - Topoľčany
 2. HrDr. Bianka Gnipová - Kamenica n. Cirochou
 3. HrDr. Matúš Mydlo - Humenné
- ČU: Jana Rádiková - Žilina
ČU: Monika Mečiarová - Nováky

Súťaž pre starých rodičov a vnúčatá

„Model Zámku na stračej nôžke, sídla rozprávkovkej krajiny Trantárie“

1. Lucka Baranová + babka Anna Baranová Bystré
2. Tobiáš Jačko + babka Eva Mikulašíková Bystré
3. Filipko Rosa + dedko Patrik Rosa Partizánske

„Vševred roka 2010“ - Cena neudelená.

Cena predsedu poroty

Materská škola Turany - Veľký diplom prezidenta Rozprávkovkej republiky Janka Hraška za rozvoj a propagáciu hraškológie, Vševredovskú zručnosť a malikánsku húževnatosť.

Cena riaditeľky SZŠ BellAmos

Stanislava Sivčová + dedko Andrej Grec Humenné

Sponzori: Ďakujeme za podporu pánovi Vojtechovi Cígerovi z firmy Cíger Vojtech CV Servis v Martine, pánovi Petrovi Moricovi z firmy Gaya s.r.o. v Martine, pánovi Jozefovi Haránimu z firmy Stamaplus s.r.o. Vrútky, pánovi Jánovi Cígerovi antikvariát Mädokýš v Martine, pani Anne Thomkovej, riaditeľke Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine, pánovi Erikovi Ondrejčíkovi z Bratislavy, pánovi Martinovi Fülöpovi z Martina, Zuzane Vavákovskej a Kataríne Orelovej zo Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine.

Redakčná rada: Mathej Thomka a literárny klub Mädokýš, mathej@seznam.cz, ICQ: 225-199-463

Internetová stránka Literárneho klubu Mädokýš o.z. : www.madokys.sk

Internetová stránka Súkromnej základnej školy BellAmos Martin: www.bellamos.sk

Internetová stránka Kníhkupectva a antikvariátu Mädokýš – www.madokys.eu

Internetová stránka súťaže Janko Hraško ešte žije... – <http://www.jankohrasko.host.sk>

Tento zborník víťazných prác bol vytlačený s podporou Súkromnej základnej školy BellAmos.

Literárna revue

literárny klub, o.z.

Janko Hraško ešte žije 2010

November 2010, 5. ročník

Zborník víťazných prác literárno-výtvarnej súťaže

Do pozornosti sa dáva...**Str. 1 - Titulná strana**

Cena Riaditeľky Súkromnej základnej školy BellAmos Martin – Zámok na stračej nôžke od **Stanislavy Sivčovej /10 rokov/ a jej dedka Andreja Greca z Humenného.**

Str. 2 - 3 – Vítame vás

Príhovory Janka Cígera z Mädokýša, profesora hraškológie a pani riaditeľky SZŠ BellAmos Anny Thomkovej + fakty o piatom ročníku.

Str. 4 - 5 – Víťazné prozaické práce

Hraščatá - Barbora Plutová, Ema Tomková, Kristína Vranecová, **Hrášky** - Šimon Bonk, Jakub Kvasniak, Lenka Gašparová, **Staré struky** – Jana Barillová, Mário Polónyi.

Str. 6 – Zámok na stračej nôžke

Fotografie prác - Lucka Baranová + babka Anna Baranová; Tobiáš Jačko + babka Eva Mikulašiková, Filip Rosa + dedko Patrik Rosa

Str. 7 - 10 – Próza - Hraščatá

Víťazné práce v kategórii **próza Hraščatá** - Eliška Zarecká, Štefan Matulák, Patrik Begán, Janka Jakábová, Janka Biganičová

Str. 11 - 13 – Víťazné výtvarné práce

Náhľady víťazných výtvarných prác – Púpätká a Hraškuľčatá: Sonička Vasil'ová, Magdaléna Martišková, Martinka Gallíková, Bianka Gnipová, Sofia Bajusová, Sandrika Otčenášová, Hanka Bačovčinová, Matúš Mydlo, Jana Rádiková, Monika Mečiarová.

Str. 14 - 17 – Próza - Hrášky

Víťazné práce v kategórii **próza Hrášky** – Monika Jakábová, Zuzana Hlinková, Veronika Juríková, Marek Kovalík.

Str. 18 - 19 - Próza - Hrachy

Víťazné práce v kategórii **próza Hrachy** – Mária Digoňová, Marek Čizmar

Str. 20 - 21 - Próza – Staré struky

Víťazné práce v kategórii **próza Staré struky** – Dáša Illyová, Mário Polónyi, Štefan Zvarík

Str. 22 – 23 – Slová porotcov

Hodnotenie súťaže slovami porotcov.

Str. 24 – Výsledková listina

Výsledková listina a ľudia, ktorí pomohli zrealizovať vyhodnotenie i priebeh súťaže.

Milí hraškokámoši a hraškokámošky, vždy, keď sa rodí nový ročník súťaže Janko Hraško ešte žije a ja sa ujmem predsedníckeho statusu poviem si, budem náročný, budem prísny... Všetak to poznáte. No a potom utekajú dni, týždne, mesiace a prichádzajú prvé výtvy.

Hoci som viac literát, predsa len najemotívnejšie na mňa pôsobia výtvy tých najmenších, ich milé kresbičky, malbičky, či iné výtvy. Farebné, krásne, úprimné, čisté. Tu by som naozaj nevedel byť objektívny. Tak to bolo aj v tomto roku, s bonusom navyše. Spolupráca detí a ich starých rodičov sa ukázala ako výborný ťah a prišli veľmi pekné výtvy, ktoré isto obohatia Múzeum Janka Hraška.

Úplne skvele túto časť rozbehli deti z Materskej škôlky v Turanoch, kde z toho urobili masovú záležitosť a ja som pri ich turianskej prezentácii bol pri tom. Niektoré práce boli zaradené priamo do súťaže a po zásluhy budú aj ocenené. Veľká vďaka patrí aj pani riaditeľke Anke Buricovej. No a ostatní?

Trošku ma sklamala poézia, nebolo jej veľa, no chýbalo jej aj dosť hraškošťa, taký šmrnc, nápad... No, možno po novom ročníku sa aj tu úroveň zlepší, niečo si na to pripravíme. Možno talentovaným, či odvážnym pomôže Hraškola. Próza bola o kusisko ďalej a najmä u víťazných prác nechýbala invencia, ale už bolo cítiť aj niečo literárne. Najmä Mária Digoňová rastie rok po roku. Všetak môžete si všetko pozrieť v zborníku a urobiť si úsudok. Samozrejme ďakujem porote za čas, snahu, objektívnosť, ďakujem aj všetkým, ktorí tento projekt podporili finančne, či iným spôsobom.

Táto súťaž je už štvrtý raz z piatich podporená výlučne z vlastných finančných zdrojov, teda zo sponzorských darčiek od ochotných ľudí či už s podnikateľskej sféry alebo od mnohých členov poroty.

Ja im v mene Janka Hraška ďakujem, pretože žije i vďaka nim, ale samozrejme najviac vďaka vám mladým umelcom, výtvarníkom a literátom.

Jano Cíger z Mädokýša – samozvaný profesor hraškológie, predseda poroty.

Ale nech je naše poradie akékoľvek, všetky práce sú z ríše rozprávok a všetky sa rovnakou mierou podieľajú na jej existencii. Všetky zachraňujú Rozprávkovú ríšu v nás.

Maňo Fülöp, 20.11.2010

Jubilejný piaty ročník celoslovenskej literárno-výtvarnej súťaže Janko Hraško ešte žije bol ozvláštnený najmä novou kategóriou pre starých rodičov a ich vnúťatá, a práve táto kategória mi veľmi tento rok prirástla k srdcu a mám k nej zvláštny citový vzťah.

Nielen preto, že žijem každý deň v detskom svete, ale aj preto, že si hlboko cením starých rodičov, ktorí si aj napriek modernizácii dnešnej doby nájdú čas na svoje vnúťatá a zapoja sa s nimi i do takejto súťaže. Naozaj, klobúk dole. Postupne, ako chodila pani poštarica s veľkými škatuľkami, v ktorých boli ukryté poklady malých hraškuľčiat a ich starých rodičov, som jednotlivé kusky vystavovala v Knižnici Janka Hraška a každý deň sa deti zo Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine chodili pozerat, že čo nové pribudlo a hádali, ktorý „kusok“ by mohol vyhrať.

Postupne sa zbierka rozširovala a jednotlivé práce mi príjemne každú chvíľku, ktorú trávim v Knižnici Janka Hraška. Veľmi si cením aj ostatné práce, ktoré prišli do súťaže – literárne i výtvarné. Skutočne boli niektoré výtvarné práce na veľmi vysokej úrovni a deti používali pri nich naozaj rôzne výtvarné techniky. Z literárnych prác ma viac zaujala próza ako poézia, deti využívali rôzne „hraškovské“ nápady, kreativitu a fantáziu. Vysoko si cením každú prácu, ktorá prišla do súťaže a to hlavne kvôli tomu, že mám príjemný pocit na duši, že v dnešnej dobe nepodľahli ešte všetky deti modernizácii, ale nezabudli i na vlastné tvorivé písanie, pastelky či rôzne iné materiály pri zhotovovaní zámkov Janka Hraška.

Zuzana Vaváková

No, tak som s úžasom sledoval ako prebieha také hodnotenie súťažných prác. Nie je to jednoduché - priam je to ťažšie ako som si myslel. Toľko slov mi prešlo mozgovými závitmi.

Pochopil som, že za prácu, ktorá sa mi najviac páči dávam 5 bodov a ďalším udeľujem príslušný menší počet, prideliť som nejaké bodíky... V každom prípade som nejaký vnútorné bohatší (to bude tým množstvom slov, čo sú teraz vo mne.)

Bol som tri týždne na Sibiri (v Tjumeni). Naozaj. Nie vo vyhnanstve, ale prezentovať svoju prácu - Škola s vtipom. Strávil som 7 dní vo vlaku. Chvála Jankovi Hraškovi, že som mal so sebou súťažné práce a teda som sa vo vlaku vôbec nenudil. Chvilu som čítal, chvíľu si všetky tie čudné tvory a situácie predstavoval. Nevieťm prečo, a keď som občas pozrel von oknom, videl som niečo maličké, veľmi podobné hrašku. Priamo v Tobolsku som dokonca videl chalúpku navlas rovnakú, v akej sa vyluskol Janko Hraško.

Keďže som porotca - poradca nezúčastnil som sa súťaže. S hodnotením som tiež veľmi hrach nezamiešal... Prijmem všetko čo mi vyrúbite - môžem napríklad kľadať na hrachu alebo používať týždeň iba zelený papier. Prajem všetkým veľa síl.

Hrdr. Lukáš Počatko CHrSc.

Pár slov k výtvarným prácam, Janko Hraško ešte žije

Vážim si ochotu pedagógov i rodinných príslušníkov, zapájať sa s deťmi do súťaží typu Janko Hraško ešte žije. Už od detstva tak prispievajú k rozvíjaniu umeleckého citenia dieťaťa a jeho zručnosti. Pri pedagógoch je to práve ich odbornosť, zaniatenosť a prístup, ktorým vedú deti pri takýchto činnostiach. Prejavuje sa to i na prácach, prihlásených a ocenených v tejto súťaži.

Deti sú tvárnymi materiálmi a veľmi ľahko sa dajú ovplyvniť. My dospelí máme snahu trvať na tom, že strom má byť zelený a obloha modrá. Keď však ponecháme deťom ich predstavivosť, budeme sami prekvapení, aký krásni dokážu byť dúhový vtáci a bodkované domy.

Stačí, ak im len ukážeme, aké materiály a výtvarné techniky môžu pri svojom vyjadrovaní použiť. Chyťme ich teda za ruku a nechajme ich, nech nás oni sami zavedú do svojej farebnej rozprávkovej ríše fantázie.

Janka Zajasenská

Sláva víťazom, česť porazeným

Vravieva sa ako útecha po pretekoch. Lenže aká už sláva, keď je to len poľná tráva, po ktorej za rok niet ani pamiatky? Alebo sa to vraví o vľajšom snehu? A aká už je to česť, keď niekoho (niekto) porazí. Lenže ako inak pochváliť tých, ktorí sa najviac pochlapili (a poženili?) a napísali, nakreslili najlepšie a najzaujímavejšie príbehy?

Veru, ocenení si svoju slávu zaslúžia. Aj tí neocenení česť. Pretože komu česť, tomu česť a všetkým hraškomilom trúbku. Ale nielen takú na hranie (akože na trúbenie), ale aj takú trúbkorúrku, ktorou ku všetkým hraškovým čitateľom a zapisovateľom a kresličom priteká naozajstná radosť z krásnych rozprávkových príbehov, ktoré sú v skutočnosti aj tak iba naozajstné rozprávky našich vlastných životov. A pretože niekto vyhrať musí, (aj keby sa čo robilo), zaslúži si potlesk. A tak v tejto chvíli všetkým víťazom aj nahlas tleskam. Nech si hoci pritom môj zázračný záhorácky kocúr Tomino myslí, čo chce. Aj tak ma len stále kúše, že sa s ním nechcem hrať na mačku a myš a koho by to aj celý život bavilo, keď mám byť vždy myš a on vždy mačka. Čím chcem vlastne povedať, že u mňa vyhrali najviac nielen tí, čo dostanú diplomy a ceny, ale naozaj aj všetci súťažiaci, všetci porotcovia, všetci učitelia a učiteľky a všetci tí, ktorí súťažiacim tajne pomáhali, alebo ich na súťaženie v pokračovaniach rozprávkových príbehov naviedli. A ak sa mám k niečomu vážnemu priznať, tak najkrajšie chvíle pri čítaní mi pripravili všetky tie deti, ktoré do svojich príbehov dokázali prepašovať nádherné kúzlo nechceného, ktoré ma rozosmialo tak, že som z toho smiechu celkom omladol, až na malého chlapca a potom mi bolo ľúto, že nie som Janko Hraško a že kúzlo nechceného do mojich príbehov prepašovať nesmiem, pretože by sa nikto nesmiel, ale by si všetci dospelí najskôr klopkali na svoje múdre čelá.

Nuž teda tak to je. Ale ved' aj samotný Janko Hraško sa občas dostal do situácie, keď spôsobil gazdovi škripanie zubov, alebo keď musel istý čas tráviť v uchu nejakého vola. Tak prečo by na rovnaké miesto nemohli vletieť príbehy, ktoré porota neocení?

Erik Ondrejička

Kritika, ktorá by mala posúvať ďalej

Ako prvému mi prešli práce rukami, pohrával som sa aj s úpravou textov, takže som si texty čítal i viackrát. A písal som si popritom poznámky. Vždy som ten najkritickejší z literárnej poroty, lebo ma zaujíma okrem fantázie aj forma písania. Túto svoju tvár si zachovám i tento ročník.

Poetická časť potvrdila to, čoho sa bojím. Mladí autori nepoznajú a ani nečítajú poéziu a pravdepodobne ani nemajú poradcov, ktorí by ich k nej viedli. Bolo to vidieť na textoch, kde sa žiaci snažili mať zvukovú zhodu na konci verša a na obsah nehľadeli. O rytme v básňach nehovorím. K voľnému veršu sa priblížil málokto. Porota sa bez väčších problémov zhodla na ôsmych ocenených, ktorí vyčnievali vysoko nad ostatnými. Musím za seba pochváliť skvelé voľné verše Barborky, Jankinu viazanú poéziu, Jakubove nápady i Máriove dva triology.

Próza priniesla väčšiu kvalitu. Na tému Janko Hraško zachraňuje Rozprávkovú ríšu som sa neskutočne tešil. Otvárala obrovské možnosti pre fantáziu a jedinečné nápady. Ale autori to videli inak. Najväčší problém rozprávok sú počítače, mobily a televízor. Keď som to čítal asi desiaty krát, bola to už vážne nuda. Podobné námety, podobné riešenia. Dokonca rovnaké nadpisy. /Nadpis, názov textu má v literárnom texte dôležitú funkciu./ Akoby niekto rozposlal neúspešný návod. A dokonca v tých textoch chýbala okrem ľahkosti nápadov aj detská hravosť. Bohužiaľ sa objavili aj prípady, kde do textov o niečom úplne inom bol Janko Hraško iba prilepený ako kulisa. Také práce bez nedostatku invencie nemohli vážne byť ocenené. Rovnako ako i dobré texty, ktoré boli úplne mimo témy. Čakal som záblesky až obrovské výbuchy a tie nakoniec prišli. Medzi Hraščatami bola najväčšia konkurencia, ale porota sa zhodla na piatich ocenených. U Hraškov to bolo ešte jednoznačnejšie. Tam bola jedinečná zhoda. Títo autori by mali skutočne ďalej rozvíjať svoje autorské literárne schopnosti. Aby sa stali kvalitnými autormi ako Mária Digoňová, ktorá je už v literárnej časti Janka Hraška ocenená štvrtý rok.

Ale musím sa poďakovať všetkým, ktorí píšu. Zachraňujú svet rozprávok. Ale rada na záver nielen pre tých menej úspešných. Janko Hraško by nikdy nedal zo svojich rúk vynález, ktorý by stopercentne fungoval. Rovnako by si mali aj mladí spisovatelia svoje texty prečítať, prekontrolovať a porozmýšľať, či ten ich text je skutočne výborný na čítanie a či ho nemožno ešte vylepšiť a upraviť.

Mathej Thomka

48 rozprávok na záchranu Rozprávkovej ríše

Je to prirodzený kolobeh Rozprávkovej ríše, neustále rodiť nové príbehy o zle, dobre a ich rozsúdení. Príbehy sú jej život.

Záchrana (nielen tejto ríše) sa v súťažných prácach skloňovala vo všetkých pádoch, v mnohých prípadoch bola nosnou myšlienkou príbehu. Od jednohubkových príhod cez „kde-bolo-tam-bolo“ až po filozofické duely o význame knihy v digitálnom svete, zachraňovalo sa všade a úspešne. Technicky boli samozrejme na rôznych úrovniach a ocenené práce sme vyberali svedomito.

Správa o súťaži

Piaty ročník literárno-výtvarná súťaž Janko Hraško ešte žije bol vyhlásený 1.novembra 2010 a súťažná časť trvala do 31. marca 2010. Téma súťaže bola Janko Hraško zachraňuje Rozprávkovú ríšu.

Literárnu tvorbu hodnotili profesor hraškológie Jano Cíger z Mádokýša, básnik Erik Ondrejička, Anna Thomková, Zuzka Vaváková, Martin Fülöp a Mathej Thomka. Odbornú porotu výtvarnej časti a Vševeda roka tvorili výtvarníci z LK Mádokýš o.z Janka Zajasenská a Vít John.

Do súťaže Janko Hraško ešte žije 2010 prišlo 266 súťažných prác, z toho 165 výtvarných, 19 modelov zámku a 82 literárnych diel.

Potvrdilo sa, že Hraškológovia sú na celom Slovensku, s veľkým zastúpením na východe. Sú i v Turci, rodisku Janka Hraška, najmä v Turanoch.

Výtvarná časť opäť potvrdila vysokú úroveň. Porota vyberala z takmer 170 autorských prác z dvadsiatich štyroch škôl, škôlok a ateliérov. Oproti minulým rokom boli práce aj správne označené. :D A prvýkrát až v piatom ročníku boli udelené výtvarné doktoráty z hraškológie – Bianke Gnipovej z Kamenice nad Cirochou a Matúšovi Mydlov z Humenného. Zároveň sú to najmladší doktori hraškológie v dejinách.

S obrovským úspechom sa stretla kategória pre deti a ich starých rodičov - Zámok na strače nôžke. Devätnásť modelov sa stalo stlou expozíciou Múzea Janka Hraška. V tejto kategórii by sme radi pokračovali...

V literárnej časti do kategórie próza prišlo 48 textov a do kategórie poézia 34 básní. Opäť bola najaktívnejšia kategória Hraščat.

Všetci tí, ktorí sa zapojili do súťaže a poslali nám správne kontaktné údaje, budú odmenení titulom bakalár hraškológie, víťazi titulom magister.

Okrem vyššie spomínaných výtvarníkov sa novým titulom doktor hraškológie – HrDr., ktorý sa získava za dve úspešné účasti v súťaži, sa môžu po tomto ročníku pochváliť poetky HrDr. Jana Barillová zo SNV a Kristínka Vranecová z Dobšinej a prozaik Štefan Matulák z Bojníc. Vyšší hraškológický titul - kandidát hraškológických vied – CHrSc., za viacnásobný prínos do hraškológie – HrDr. Dáša Illyová CHrSc. z Iľavy. Špeciálnym prípadom je HrDr. Mária Digoňová CHrSc. z Gíraltoviec, ktorá je ocenená už štvrtý ročník po sebe.

Na záver, jedna dôležitá informácia. Janko Hraško stále žije a tak Katedra hraškológie vzhľadom k historickým výsledkom v skúmaní, bádaní, publikovaní a objavovaní počínov Janka Hraška bude slávnostne premenovaná na Akadémiu hraškológických vied. A budú sa za mimoriadne výsledky dávať aj tituly akademikov...

Štatistiky nie sú dôležité, čítajte najlepšie texty.

Tak sa nám ten Janko Hraško trochu „posunul“. Teda termín jeho vyhodnotenia.

Boli to rôzne príčiny, aj osobné, aj pracovné. Ale podstatné je to, že sme to zvládli. Práce prichádzali sporadicky, kvalitné i menej kvalitné, práce, v ktorých bolo cítiť pomoc pedagóga, ale aj práce, ktoré nás oslovili a vyvolali úsmev na tvári (hlavne v próze).

Poézia sa mi zdala menej kvalitná ako po iné roky, násilné rýmy, niekedy nič nehovoriace verše, a tak sme pri hodnotení išli na to vylučovacím spôsobom. Nedali sme sa ovplyvniť názormi druhých, ale nakoniec sme sa stretli a vyhodnotili. Je to zaujímavá práca, také hodnotenie...

Snažím sa za tými písmenkami vidieť konkrétne dieťa, človeka, ktorý v dnešnej pretechnizovanej dobe dokáže sadnúť za stôl, zobrať papier a ukladať naň svoje myšlienky... (Alebo sadnúť za počítač a ťukať ich do klávesnice.) Ale to je jedno, vážim si každú prácu, ktorá nám prišla, len niektoré sa akosi „vyhli“ téme 5. ročníka.

A tie sme museli – bohužiaľ – posunúť mimo súťaže, aj keď viaceré boli hodnotné.

Mňa tento rok mimoriadne zaujali okrem literárnych prác aj práce výtvarné, ale hlavne práce vnúčať a starých rodičov. Bola to novinka tohto ročníka a vidím, že zaujala.

Počas trvania súťaže nám kuriéri nosili veľikánske balíky, starostlivo zabalené a obložené tesniacim materiálom rôzneho druhu...

Modely Zámku na strače nôžke, sídla rozprávkovej krajiny Trantárie našli svoje miesto v knižnici Janka Hraška v našej škole, kde ich obdivujú všetci návštevníci, ktorí tam zavítajú. A moja Cena riaditeľky školy bude udelená práve v tejto kategórii.

Súťaž Janko Hraško sa prehupla do šiesteho roku. Janko Hraško dozrel do školského veku a ja sa už teraz aj s ostatnými členmi poroty teším na jeho nové dobrodružstvá.

Teda do písania, hraškokamaráti!!!

Vaša Anna Thomková - Baranová, riaditeľka Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine.

Barbora Plutová

12 rokov, Stará Ľubovňa

1. miesto – poézia – Hraščatá

X X X

fantázia sklonila hlavu
v prospech ľudí
náhliacich sa k monitoru
kráľ zakázal radosť
dobro definitívne prehalo
s lenivosťou
rozprávka kráča po uliciach
s prázdnyimi rukami
čaká na svojho janka hraška

*

gulatým srdcom
sa prihováraš svetu
rozprávkou odomykáš ľudí
zelenou farbou
prebúdzáš kamenné srdcia
janko hraško
najväčší na svete

Emma Tomková

12 rokov, Stará Ľubovňa

2. miesto – poézia – Hraščatá

X X X

Ustatý,
a predsa skáče...
Znova a znova.
Z listu na list.
Od srdca k srdcu.
So svojimi haluškami.
Nikdy sa nevzdáva.
Vysype, pozbiera, vstáva, ide...
Sprevádza ho krásna a fantázia.
Deti ho milujú.
Slnko svieti
a on je hrdina.
Janko Hraško.
Aj kvôli nemu žijú vo mne
rozprávky.

Kristína Vranecová

12 rokov, Dobšiná

3. miesto – poézia – Hraščatá

Janko Hraško a malá Pet'a

Počúvajte milé deti
rozprávku o malej Peti.
Pet'a knihy nečítala,
radšej všetky roztrhala.
Knihy boli samá peha,
fixka po nich stále behá.
Ohnuté sú všetky listy,
nedajú sa čítať texty.

Janko Hraško sa veľmi nahneval
na Pet'u hneď zavolať.

Pet'a mu svoj príbeh vraví,
Janko už vie čo s tým spraví.
Naučí ju čítať, písať,
nebude viac knihy trhať.

Zapamätajte si poučenie deti:

KNIHY NIE SÚ ŽIADNE SMETI!!!

Šimon Bonk

14 rokov, Hladovka

3. miesto – poézia - Hrášky

Janko záchranár

Janko Hraško, silný chlap,
na záchranu akurát.
Rozprávky sa rozpadajú,
do zabudnutia odchádzajú.
Deti plné mraky,
zaspávajú bez rozprávky.
PC, filmy, internet,
to je celý detský svet.
Počítač je novodobý spisovateľ.
Janko stratégiu chystá,
inak jeho existencia bude neistá.
Začne písať do google(u).
Sám rozprávky píše.
Kedysi ich boli celé riše!
V dnešnom svete, VRAJ, patria inam,
poberať sa majú na povaly, do pivnice.
Milé deti, rozprávok je ako smetí.
Pozametáť, vyprašiť i poukladať
do srdca.
Nemali by v kúte ležať.
Decká, knihy skúste otvoriť,
polistovať, posnoriť!
Hľadať krásne tajomstvá.

Mário Polónyi

34 rokov, Bratislava

2. miesto – próza – Staré struky

Janko Hraško zachraňuje Rozprávkový ríš

Rozprávková ríša sa vliekla z nohy na nohu svetom. Koľko rokov už takto putovala? Fuh, ani to nevedela zrátať. Skúšala to najprv pomocou zverokruhu, ale zverokruh nechcel fungovať, tvrdil, že mu chýbajú vodnár aj s blížencami. Jasné, hovorila mu Ríša, minule ich niekto tak strašne otrávil... Povedali si, že nechcú mať viac s Rozprávkovou ríšou nič spoločné, že sa dočasne uspokojia s nejakým podnájomom a potom... potom sa rozhodne rozhodne. Skúšala to aj pomocou kalkulačky, ktorá vypadla z batohu poslednému čarodejovi na úteku. Kalkulačka jej ponúkla aktuálnu hmotnosť, odtieň vlasov aj stav konta, ale dátum, kedy sa vybrala na cesty, ostal zahalený prížkom tajomstva. Nevie.

Vie len toľko, že nemohla ďalej sledovať, ako z nej všetko rozprávkové uteká a ako sa v nej začínajú hromadiť skládky nerozprávkových vecí. Nemohla vystáť, keď sa k nej večer vrátilo neviditeľné mobilné oko a prehalo jej záznamy lúk a brázd zahádzaných chladničkami, starými tehliami, rúrami a plastovými obalmi. Čo sú toto za móresy... hundrala si Ríša popod nos a začala baliť. Naložila si do zvinutej Lúky spetru sa hrady, chalúčky, studne so živou aj mŕtvou vodou, močiare, víly, drakov a kadejakú rozprávkovú háveď, ktorá sa ešte nestihla zdigitalizovať, naložila si to na hrčovitú kľukatú plec a pohla sa smerom, kam oko dovidelo. Pevne verila, že nájde miesto, kde sa bude môcť zložiť a naďalej prekvitať.

Po niekoľkých márných pokusoch, kedy jej síce ponúkli nocľah alebo priestory, ale za nepriateľných až urážlivých podmienok (predstavenia päťkrát denne, cez víkendy sedemkrát, pravidelný letový poriadok ježibáb a drakov, zmluvné množstvo živej vody určenej na export... smiešne, smiešne, smiešne), stretla jedného dňa malého človeka, ktorý pôsobil spoľovice ľudsky a spoľovice rozprávkovo. Dali sa do reči, a ako to už pri takých osudových stretnutiach býva, Janko Hraško (lebo on to bol) sa ponúkol, že Rozprávkovej ríši pomôže. A zachraňuje ju doteraz.

Štefan Zvarík

77 rokov, Žilina

Čestné uznanie – próza – Staré struky

Janko Hraško bol pritom

Len čo som prišiel ráno do roboty, šéf mi znepokojene hovorí:

- V našej fabrike kadečo škripe. Ide mi to na nervy.

- Pán šéf, Janko Hraško už vyhnal Kazisveta z nášho kraja, malo by všetko klapať.

- Počuješ, neklape, škripe! Nasadni do 4S8-2, choď za Jankom Hráškom a povedz mu, že ho prosím, aby prišiel k nám.

Ako šéf prikázal, tak som aj urobil.

- Vitaj, Janko Hraško, gratulujem k titulu vševved. V mojich strojoch škripe, neviem čo s tým. - povedal mu šéf. Veril, že mu pomôže.

Janko Hraško zistil, že údržbár si zabudol dať do masteničky olej. Myslel si, ako dobre každý deň masť stroje, ale nemasť ich.

- Priatelia, cestou sem som videl, ako sa deti hrajú. Vyrobnime im niečo, nech majú radosť. - navrhol Janko Hraško.

Išli sme do dielne na výrobu koliesok. Z pásov padali kolieska do debničiek na export. Dve kolieska zoskočili z pásu a začali sa nahaňat' po dielni. Vtedy dostal Janko Hraško nápad, urobiť deťom bezmotorové vozidlo. Hneď sme ho aj vyrobili. Chceli sme ho vyskúšať ale Janko Hraško bol na to malý, my dvaja zas veľkí. Išli sme s ním k deťom. Deti ho najprv obzerali. Jeden chlapec povedal:

- Asi viem, ako sa môžem na ňom povozit'.

Chytil ho za kormidlo, pobehol povedľa neho, naskočil naň a odviezol sa. Maličká Katka si pre seba povedala: - Kolo bežká. - ale my sme to počuli ako jedno slovo: kolobežka. Všetky deti sa chceli povozit' na kolobežke. Obľúbili si ju. Kde sú deti, tam je aj kolobežka.

Odvtedy obdivujú deti dospelých a tešia sa na ich dobré nápady.

Dáša Illyová

43 rokov, Ilava

1. miesto – próza – Staré struky

Ako Janko Hraško zachránil ríšu rozprávok

Tento príbeh sa stal ešte veľmi dávno. V časoch, keď nikto nepoznal Červenú čiapočku, Šípkovú Ruženku, trpaslíkov, trojhlavých drakov a ani krásnych princov na bielych koňoch.

V jednom domčeku, v čarovnom lese žil dedko a nebol obyčajný. Mal veľmi rád svoje vnúčence i všetky ostatné deti. Preto sa rozhodol, že im napíše pekné príbehy, ktoré sa budú čítať vždy pred spaním – rozprávky. Pracoval tvrdo a dlho. Čoskoro sa na jeho stolíku kopili papiere. Už mal vymyslené skoro všetky postavičky, no tu sa stala nepríjemnosť.

V noci, keď deduško išiel spať, zabudol zatvoriť okno. Čarovný vánok zaľúkal do papierov, tie popadali na zem a vírili sa vo vetre. Ako sa tak krútili, slová na nich sa poprehadzovali. Všetky príbehy boli zrazu úplne pomiešané. V jednej rozprávke chcela stará mama zjesť vlka, no ubránil ho poľovník, inde chodili kozliatka za kováčom, aby im vykuk tenký hlások, v ďalšej sa srnčky pijúce zo studničky menili na krásnych mládencov.

Niektoré bytosti sa nešťastnou náhodou dostali do úplne iného príbehu. Zlá kráľovná darmo núkala drakovi otrávené jabĺčka, v storočnom zámku zbytočne čakala princezná, kým ju príde bozkom zobudiť záchranca. V jej kráľovstve vtedy boli iba Janko a Marienka... Nastal taký hrozný zmätok, že už nikto nevedel kto kde patrí a čo má robiť. Iba jedna postavička nestratila hlavu.

Bol to Janko Hraško, najmladší spomedzi všetkých. Deduško iba včera dopísal jeho príbeh. Janko bol veľký beťár už od začiatku a pretože bol taký maličký ľahko preklázol všade, pozrel čo sa deje a rozhodol sa všetko vrátiť k poriadku. Chlapec začal chodiť z príbehu do príbehu a prehovárať postavičky, aby sa nebáli a išli s ním na iné papiere, na tie, kde mali byť pôvodne. Práca to bola ťažká.

Popolušku musel veľmi dlho presviedčať, aby sa z rozprávkového Šeherezádinho paláca vrátila do svojej dedinky k macoche a nevlastným sestrám. Drak si medzičasom veľmi obľúbil zlú kráľovnú a nechcel ju pustiť domov. Janko bol však veľký bojovník, vyliezol mu na hlavu, nasypal mu zázračný prášok do očí a drak rýchlo zaspal.

Vznešených princov, ktorí sa dostali všetci do tej istej rozprávky, musel odháňať od perníkovej chalúpy, nehovoriac o tom, že kým tam Hraško prišiel, mali už polovicu zjedenú.

Baby Jagy a čarodejnice zdolali spoločnými silami v jaskyni Kyklopa, uvarili si gulášik a spravili veselú zábavu. Odchádzať z takéhoto príjemného stretnutia sa im síce nechcelo, ale povinnosti volali a tak nerady, no predsa sa vydali za Janičkom každá do svojej chalúpy.

Malá morská víla bola nadšená z nového domova. Bola zamknutá vo vysokej veži a mala kompletnú starostlivosť. Nemusela nikde chodiť a tak ju každý krok nepíchal ako tisíce nožov, netrápila sa pre nevďačného kráľoviča, vlastne jej jediná starosť bolo nechať si narásť dlhé vlasy, spievať z okna a čakať na záchranu. Čo sa chudák Hraško naprosil a vôbec by nebol uspel, keby víle nechýbal otec a sestry.

Sedem trpaslíkov si uvarilo zázračné fazuľky a Janko mal veru veľa vecí zariadiť, kým sa mu podarilo zohnať druhé.

Nastenka s Marfuškou sa ocitli pri Alibabovi a jeho zbojníkoch. Marfa sa naučila upratovať a prať, no na druhej strane po práci obe dievčatá vyšli von a len tak sa opaľovali na poobedňajšom slniečku. Nastenka ako tmavovláska chytala ukážkovú bronz. Do zimy nemala chuť odchádzať ani jedna. Alibabov zástupca sa navyše veľmi zaľúbil do Marfy a keď prišiel Janko Hraško, rozhodol sa odísť s nimi. V snežnom lese sa pridali k miestnym lúpežníkom a onedlho sa chystala svadba.

Dvanásť zhavranených bratov naopak privítali príchod záchrancu s nadšením. Na skalnatom pobreží sa museli deliť o miesto na spanie s čajkami a zlí leprehanti im chodili vytrhávať pierka. Jankovi trvalo skoro celú noc, pokiaľ dostal každého na správne miesto.

Potom ho čakala ešte jedna ťažká úloha. Vyskočil do dedkovej izbičky a dal sa prepisovať vlastnoručne to, čo sa nedalo inak napraviť. Tak sa znovu na čistinke v lese objavila studnička, ktorá menila chlapcov na srnčeka a nie opačne, kozliatka sa schovávali pred vlkom, stará mama prestala mať chuť na včtinu... Na svitaní, keď prvé lúče ranného slnka prenikali cez okno, Janko skončil svoju úlohu. S potešením si pomyslel, koľko dnes spravil dobrého a odobral sa do svojho príbehu.

Keď sa dedko zobudil, našiel rozprávky tak, ako ich večer nechal ležať na stole. Jediný rozdiel bol ten, že všetky postavičky teraz Janka poznali, chválili ho, pozývali ho na návštevu a vždy sa tešili jeho príchodu. Takto Janko Hraško zachránil rozprávkový svet.

Lenka Gašparová

13 rokov, Holíč

2. miesto – poézia - Hrášky

Veľký - malý hrdina

Rozlúčil sa s rodinou, mame božtek na líce dal.
Rozbehol sa dolinou, vietor mu vo vlasoch jemne vial.

V lese zbadal zvláštne miesto, aké inde nevidieť.
Pusté a smutné mesto, kde žiadnej duše živej niet.
Zrazu počuje hrubý hlas, čo kričí na celú horu.
Má pred očami hrubý vlas alebo vidí nočnú moru?
Zvieratá, čo v zajatí sú, ovláda krutý vládca.
Každé zviera, čo sem prinesú, svoj dlh vraj nespláca.

Mama recept starý našla, čo by každé telo povzbudil.
Nie je to zahnanie nejakého kašľa,

ale aj muchu by na obra premenil.
Janko vypil polievku z hrachu, čo mu mama s láskou varila.
Vládca hneď zbledol od strachu,
keď sa mu veľká postava pred očami zjavila.

Tak veľmi rýchlo utekal, že mu ani nohy nestačili.
Z horského lesa sa kotúľal, až zvieratá od radosti tančili.
Janko sa s nimi chvíľku zabával, radoval sa i tancoval.
Nakoniec im však zamával a naďalej svojou cestou putoval.

HrDr. Jana Barillová

33 rokov, Spišská Nová Ves

1. miesto – poézia – Staré struky

**Janko Hraško zachraňuje
Rozprávkovú ríšu**

Rozbehol sa tisíc tvorov krajinou...
Nevedia sa vôbec zmieriť s novinou,

že sa končí Rozprávko. Nebude!
Fantázia vraj smeruje k záhube.

Plačú víly, plačú zvery skrušené.
Či im niekto záchrancu hneď zoženie?

Zaletela smutná správa k Hraškovi,
nemusel sa ani pozrieť do novín.

Chopil mečik, na koníka vyskočil
a už cvála dolinami, úbočím...

Pred jaskyňou drak postáva ohnivý,
fučí prudko koníkovi do hrivy.

Rozohnal sa Janko mečom zázračným,
odťal hlavy na drakovi ľahko s ním.

Fantázia vyletela z jaskyne...
Veselo je v Rozprávkovej krajine.

Jakub Kvasniak

14 rokov, Oravská Polhora

1. miesto – poézia - Hrášky

Janko Hraško

Malý – veľký hrdina
Janko Hraško veru je.
Vzrastom ako oliva,
no to o ňom každý vie.

Zachraňuje rozprávky,
jednu za druhou.
Samotár nie je veľký,
ale chodí bez druhov.

Chodí len sám-
bez nikoho.
ale sily –
má on mnoho.

Nie je žiadny valibuk,
no pobehal on už lúk.
Prebehol mi popred oči,
takto sa mi báseň končí.

Mário Polónyi

34 rokov, Bratislava

Cena za poéziu – Staré struky

Janko Hraško ešte žije 2010

Skúsme zachrániť Rozprávkovú ríšu!
Zvolal raz Janko, vnuk starého Hraška,

na deti aj na členov Mädokýšu.
Skúsme zachrániť Rozprávkovú ríšu!
A hneď sa k ríši nedočkavo kníšu,
bárs im aj hrozí ozbrojená zrážka.

Skúsme zachrániť Rozprávkovú ríšu!
Zvolal raz Janko, vnuk starého Hraška,

ktorý pamätá staré dobré časy,
kedy princezná nedoťahli na pec.

Dnes sú z nich starci, riedke biele vlasy...
Ktorý pamätá staré dobré časy?
Lenže v Ríši sa požiar ohňom hasí
a Janko je a bude vždy len chlapec,

ktorý pamätá staré dobré časy,
kedy princezná nedoťahli na pec.

Zámok na stračej nôžke

1. miesto

Lucka a babka Anna Baranová

/2,5 roka, Bystré/

3. miesto

Filipko Rosa + dedko Patrik Rosa

/6 rokov, Partizánske/

2. miesto

Tobiáš Jačko + babka Eva Mikulašíková

/6 rokov, Bystré/

Víťazné práce z prózy

Janko plný vďaky, šťastia a energie vysadol na svoj super rýchly orech a pustil sa na cestu domov. Keď prišiel do Rozprávokova, všetko bolo tak ako predtým. Babičku znova zožral vlk, škaredé káčatko sa premenilo na labuť a slnko konečne vyšlo na svoj červený koberec tvorený z modrých obláčikov. Dokonca Rozprávková riša zaznamenala nových obyvateľov. Všetko bolo ako má byť.

Nikto nevedel, kde Jano vtedy v skutočnosti bol, ani čo sa vtedy stalo...

Urobil to pre seba? Urobil to pre iných? Ani dnes to nik ani len netuší, ale do srdc svojich kamarátov sa zas zapísal ako Janko Hraško, verný kamarát a záchranca.

Marek Čižmár

15 rokov, Moldava nad Bodvou

Cena za prózu - Hrachy

Cesta Janka Hraška v 21.storočí

Upozornenie: Tento príbeh zobrazuje fiktívne postavy a udalosti. Podobnosť je čisto náhodná.

Málokedy sú veci tak, ako si človek myslí. Príbeh Janka Hraška nie je výnimkou. Aj jeho tzv. záchrana Rozprávkovej riše je dosiaľ neobjasnená. Poďme teda sledovať jeho cestu životom.

Najprv trochu faktov. Janko sa narodil ako Johnny Pea v americkom štáte Wisconsin. Jeho rodičia boli emigranti z Terchovej, ktorí si založili farmu na pestovanie kukurice a hrášku. Johnny od narodenia trpel nanizmom – chorobou trpasličieho vzrastu. Život na amerických farmách nebol ľahký, tobôž nie pre neho. Niektorí ho pre jeho výšku ignorovali, iní sa zas k nemu správali až priveľmi milo.

V škole sa mu napodiv darilo. Nakoľko mal hudobný talent, založil si so svojimi spolužiakmi hudobnú skupinu Black Eyed Peas. Ako frontman skupiny sa stal jej najpopulárnejším členom. Veľká pozornosť mu však začala prekážať.

Rozhodol sa, že za peniaze, ktoré si zarobil, sa vydá na cestu okolo sveta. Tá mu mala trvať 80 dní, ale trvala aj dvakrát toľko. Spoločnosť na ceste mu robil aj jeho francúzsky kamarát Antoine. Johnny sa vybral do Tibetu, kde mal dostatok času meditoval o zmysle života.

Po návrate do Ameriky sa jeho kamarát Antoine rozhodol vydať knihu o ich cestovaní pod názvom „Malý princ.“ Johnnymu sa nepáčilo slovo „malý“ v názve knihy a začal sa s Antoinom súdiť. Keďže však už nebol verejne známy, súd prehral. A peniaze, ktoré sľúbil svojmu právnikovi nemal. Právnik za to na Johnnyho zavolať polícia.

Našťastie v najhorších chvíľach pri nás vždy stojí rodina. U Johnnyho to tiež nebolo inak. Jeho rodičia ho rýchlo poslali v batožine lietadlom na Slovensko, k dedovi Ferovi. U deda Fera v Terchovej sa žilo ľahko. Ale pre Johnnyho to nebol problém.

Pomohol dedovi so salašom a so svojím entuziazmom sa dokázal s každým spriatelíť. Napriek problémom s americkou políciou sa zamestnal v tej slovenskej a pomáhal chytať zlodějov z celého Liptova. Vďaka svojmu vzrastu sa vedel nenápadne dostať všade, kam bolo treba. A k tomu všetkému pomáhal Terchovej, prezentovať sa vo svete. Bol predsa výborný v komunikácii s médiami.

Neskôr odcestoval na tajnú záchrannú misiu. O tom je však už iný príbeh. Určite ste ho počuli. Začína sa slovami : „Kde bolo, tam bolo ...“

Mária Digoňová

15 rokov, Giraltovece

1. miesto – próza - Hrachy

Janko Hraško zachraňuje Rozprávkovú ríšu Hlavný zlom v dejinách Rozprávkovej ríše.

Jedného oblačného dňa, keď slnko ani len náhodou neplánovalo ukázať svetu svoje zlaté šaty, ľudia sa rozhodli, že prestanú písať rozprávky. Dnešný moderný svet ľuďom ponúka toľké šance na zábavu a nie nejaké trápnosti... Správy sa šíria bleskurýchlo. Bulvár to istí. Ten sa dostane všade. Nevieť ako, ale tieto správy ostali nepovšimnuté. Titulok v novinách: „Ľudia chcú prestať písať rozprávky!“ nikoho nezaujal.

Zrazu bolo v Rozprávkovej ríši všetko inak. Slnko zašlo. Prekrásne ráno vystriedali husté mračná. Ale nik sa nebál, veď to bola iba obyčajná búrka. K šerifovi Rozprávkovia, Janovi Hraškovi, prišla Červená čiapočka so slzami v očiach a so slovami, že nikdy nemôže nájsť svoju bábicu. Najprv si z toho Jano nič nerobil, veď to mohol byť prípad obyčajného Alzheimeru. Ale keď sa takéto veci začali stávať častejšie, ihneď otvoril svoj laptop a začal hľadať príčiny pravdepodobnej katastrofy v Rozprávkovej ríši. Ako správny šerif v mestečku Rozprávko musel mať vždy všetko pod kontrolou. Len čo pozrel na prvú stranu novín, hneď mu bolo všetko jasné.

„Ľudia chcú prestať písať rozprávky!“ čítal nahlas.

„Absencia rozprávok spôsobí postupné miznutie rozprávkových bytostí, a to bude viesť k úplnému zániku Rozprávkovej ríše,“ pomyslel si Jano Hraško.

To stačilo Janovi na to, aby konečne použil milióny uložené v banke vo Švajčiarsku. Toľké roky ich tam starostlivo ukladal. Presne pre tento prípad! Ako správny šerif myslel na všetko. Ihneď si kúpil najnovší orech boeing 789 a vydal sa na namáhavú a dlhú cestu do sveta ľudí. Po niekoľkých pretúlaných dňoch plných bezradnosti a strachu sa usadil v nejakom parku. Celú noc len tak preležal a pripravoval si poslednú reč pre svojich spolubývajúcich z Rozprávkovia.

Pomaly zaspával. Cítil, ako ho čosi hladí. Toľký cit a neha... Dievčatko neváhalo a bežalo ukázať svoju novú hračku mamke – spisovateľke rozprávok pre deti.

Janko polomŕtvy ležal na maličkých rúčkach dievčatka. Mama neverila vlastným očiam. Ihneď si vzala tabletky, či jej náhodou už niečo nepôsobí na zdravý úsudok...

Jano sa predstavil ako šerif z Rozprávkovia a začal rozprávať svoj príbeh.

So slzami v očiach a s trasľavým hlasom sa mamke začal sťažovať: „Celý Rozprávkový svet začal miznúť, Červenej čiapočke už dokonca zmizla bábica.“... Veru, mamke neraz vypadla slzička na líce...

Ani sa nenazdali a bolo 7:00 ráno. Janko s pani spisovateľkou a jej dcérou popíjali čaj ako najlepší kamaráti. Nevieť čo všetko sa vtedy stalo, ale viem, že Janko bol ten, ktorý to dokázal. Prelomil bariéru medzi svetom ľudí a rozprávkových bytostí...

Hneď na druhý deň sa pani spisovateľka pustila do písania rozprávok plných radosti a fantázie, rozprávok, v ktorých dobro víťazilo nad zlom, rozprávok, v ktorých sa piesok lial a voda sypala...

Eliška Zárecká

10 rokov, Senec

1. miesto – próza - Hráščatá

Janko Hraško zachraňuje rozprávkovú ríšu

Volám sa Eliška Zárecká a nežijem v rozprávkovej ríši. Ani môj kamarát a spolužiak Janko Hraško. Je celkom obyčajný, až na to, že často presviedča ľudí, že je Janko Hraško z rozprávky. Nikto mu neverí. Ja si však myslím niečo iné. Raz som sa rozhodla, že ho pôjdem sledovať do knižnice. Nenápadne som sa schovala za regál a pozorovala som, čo bude robiť.

Janko zobral zo zadnej police starú, zaprášenú knihu, ktorú som tam nikdy predtým nevidela. Zrazu sa zmenil na ozajstného Janka Hrašku. Myslela som, že sa mi to len zdá, ale bola to pravda. Stalo sa však ešte niečo podivnejšie. Janko Hraško otvoril knihu a ja som z nej začula akési hlasy. Bez váhania som prišla k nemu a nakukla do knihy. Preľakol sa ma a vystrašene sa ma spýtal: „Koľko toho už vieš?“

Bola som v šoku, že sa na neho musím pozerieť zhora, takže som ledva vedela rozprávať. Janko mi vysvetlil: „Táto kniha je rozprávkový svet, v ktorom po premenení žijem, a tie hlasy, čo si počula z knihy, patria vlastne rozprávkovým bytostiam.“

No vtom niekto vstúpil do miestnosti.

Janko Hraško ani neváhal a znovu sa zmenil na obyčajného spolužiaka. Do knižnice vstúpil školník. Vraj zajtra príde pred školu kontajner a školník doň naloží staré knihy, časopisy a počarbané učebnice. Žiaľ, kniha „Rozprávková ríša Janka Hrašku“ bola tiež veľmi stará a už aj polepená. Školník ju schytil do rúk a hodil ju do pripravenej krabice. Potom pozbieral aj ostatné staré knihy a odišiel.

„Čo budeme robiť? Musíme rýchlo niečo vymyslieť!“ dunelo každému z nás v hlave. A tak sme to vymysleli. Ja som išla odlákať školníka pod zámienkou, že v knižnici ešte nejaké knihy zabudol. No Janko mal ťažšiu úlohu. Keď som školníka odlákala, využil situáciu. Hneď sa prikradol ku krabici a vzal knihu – vlastne rozprávkovú ríšu. Školníka som nechala v knižnici a išli sme spolu k Jankovi domov.

Janko Hraško sa opäť premenil na rozprávkovú bytosť. Podišiel ku knihe a otvoril ju. Rozprávkové bytosti nám ďakovali, že sme zachránili rozprávkovú ríšu. Vrátila som sa domov a pokojne som oddychovala s pocitom, že som ozajstnému Jankovi Hraškovi pomohla.

Navyše Janko mi sľúbil, že ma do svojho sveta ešte niekedy vezme.

Štefan Matulák

11 rokov, Bojnice

2. miesto – próza - Hráščatá

Janko Hraško a reklamný čarodej

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden rozprávkový svet a v tom svete malý domček. Obývala ho známa slovenská rodinka: otec, mama a syn, Janko Hraško.

Bolo poľudnie. Janko práve utieral prach. Jeho otec pásol kravy na pastvine a mamka varila obed.

„Ťažko sa mi robí, keď som taký malý,“ zahundral namrzené Janko. Odhodil handru a začal snívaj. Aspoň na chvíľu, chvíľočku, chvíľôčičku byť väčším... Ale čo už – ani naposledy to nedopadlo dobre... S tými chodúľmi... teda tatkovými palicami na fazule...

„Ach, ja hlava hrachová,“ pleskol si odrazu po čele, „veď mám kamaráta čarodejníka! A už nasadol na lístok, ktorý mu vietor priviaval do izby. Ani s mamkou sa nerozlúčil.“

Lenže stala sa chyba a Janka vetrik privial do moderného sveta. Pred betónovým panelákom sa stretol s čudnou postavičkou v čiernom plášti s trblietavým klobúkom. Bol to čarodejník, ktorý práve ušiel z reklamného pútača. Jankovi nasľuboval všeličo: dlhé nohy a dlhé ruky, žiadne akné ani pehy. Pýtal sa na rodičov a koľko vraj zarábajú. Pochválil sa, že je kúzelník a vysmieval sa z tých, čo čítali rozprávky. Janka to prekvapilo, lebo si nevedel predstaviť, čo môže byť krajšie.

„Kto má na to čas?“ prerušil ho čarodejník. „To ja vyrábam rozprávky! A grošíky máš?“

Janko zakvílil, že všetko už spravodlivo rozdal. Tak rád by videl novú rozprávku! Čarodejníkovi to však vôbec nevadilo. Z rukáva odrazu vytiahol papier s malými písmenkami a číslicami a z vrečka pero. Sľúbil Hraškovi, že keď mu predá rozprávkovú krajinu, zoberie ho na návštevu do svojho sveta. Ale náš Hrášok bol bystrý a krajinu chcel vidieť hneď. A dobre urobil!

Ozvalo sa čarodejnícke plesnutie a on sa odrazu ocitol v obrovskom nákupnom centre. A čo nevidí! Z rozprávkových postavičiek sa stali otroci. Ako keby mali na nohách železné gule. Behali sem a tam – stále dokola. Niektori im musel počarovať. Aj Maruška so zlou Holenou, lebo bez prestania nakupovali mrazené jahody na akciu.

„Odhalil som ťa, čertisko!“ skríkol nahnevane Janko Hraško. Spomenul si na jednu rozprávku, ktorú mu rozprávala veľmi dávno jeho mamka. Bola o mládenkovi, ktorý chcel predať dušu čertovi. Hodil pero na zem. Premenilo sa na veľký kyjak a ničiteľ rozprávok dostal svoje. Zostal po ňom iba reklamný leták. Janko si z neho urobil lietadielko a pristál šťastne doma.

„Len ho pošli pekne naspäť,“ poučila ho mamka. Uvidíš, ako si s ním deti poradia! A zachrániť aj našu ríšu...“

Ako? Úplne jednoducho. Rada od Janka Hraška je vždy zadarmo. Treba čítať rozprávky. Napríklad aj túto.

Patrik Begán

10 rokov, Nemšová

3. miesto – próza - Hráščatá

Nové dobrodružstvo Janka Hraška

Janko Hraško sedí pri peci a o niečom usilovne premýšľa.

„Na čo myslíš?“ pýta sa ho mamička.

„Joj, mamička moja, do sveta by som chcel ísť. Na skusy!“ odvetil.

„Ale to hádam nie!“ zabadákala mať.

No Janko Hraško sa veru nedal odbiť. A tak mu mamička musela upiecť plnú kapsičku makových koláčikov, veľkých ako ten najmenší máčik.

Tak sa Janko Hraško vybral do sveta vyzbrojený makáčikmi a trňom, ktorý mu vystrúhal otec. To bol jeho meč. Keď už došiel asi meter od domu stretol mravca, ktorého si vycvičil na mravcopsa. Keď už boli päť metrov od domu natrafili na lastovičku, čo hľadala tú najlepšiu hlinu na hniezdo.

„Čau!“ zavolať Janko Hraško.

„Jaj, ako som sa vás len naľakala!“ strhla sa lastovička.

„Potrebujeme, aby si nás zanesla do ďalekých krajín.“

„Ale ja odlietam až o pol roka.“

No Janko Hraško vytasil svoj trňový meč a lastovička chtiac-nechtiac zanesla Janka Hraška s jeho mravcopsom do krajiny samých Hráškov.

V nej práve útočili zlé osy na kráľovstvo Hráškovo. Jankov mravcopes túto krajinu poznal a tak zvolal všetky okrídlené mravce z okolia na pomoc. Strhol sa neľútostný boj. Osy boli väčšie a silnejšie, takže rýchlo zahnali mravce na ústup. Vtom Janko Hraško vytasil meč a ...

Marek Kovalik

14 rokov, Hladovka

Čestné uznanie – próza - Hrášky

Janko Hraško zachraňuje rozprávkovú ríšu

Bol už neskorý večer a ja som ešte zúrivo búšil do počítača, akoby mi išlo o život. A veru išlo, nevnímam som okolo seba nič, bol som v inej dimenzii.

Zrazu mi v počítači niečo zoskratovalo, bliklo a zhaslo svetlo. „Do kelu!“ dúfam, že sa mi nepokazil počítač. O tri minúty sa samovoľne zapol monitor a objavil sa na ňom malý človečik.

Najprv som myslel, že je to nejaký nový smajlík, ale tá jeho tvár mi bola odniekiaľ povedomá. Bolo vidieť, že na mňa volá. Plný očakávania som zapol reproduktor. „Hej, krpec, kto si? Nestretli sme sa už?“

„Volám sa Janko Hraško. Bol som tvoj rozprávkový hrdina, keď si bol malý. Už si na mňa zabudol?“ Trochu som sa zahanbil. „Chcem ťa poprosiť o pomoc, musím zachrániť Rozprávkovú krajinu.“

„Ja? A ako?“

Porozprával mi svoj príbeh. Vraj žije v rozprávkovej krajine, kde sú rozprávkové bytosti. Na krajinu padla kliatba, ktorá spôsobuje rozpad ríše, stratu fantázie a zánik rozprávok. Túto kliatbu môžu prelomiť iba deti. Musela by sa v nich znova narodiť túžba vymýšľať, tvoriť, čítať knihy. Nechápal som, ako by som mal pomôcť ja? Ako by som mal zariadiť, aby bol väčší záujem o knihy, keď ani ja už nečítam. Nemám čas.

Začal som premýšľať, kedy som mal naposledy knihu v ruke. Bol som škôlkar a naši mi čítali, pretože som sa báľ zaspávať. A môj hrdina bol Janko Hraško. Ešte aj v piatej triede som napísal do čitateľského denníka: hlavná myšlienka v rozprávke O Jankovi Hraškovi je, že sa Janko topil v polievke... Všetci sa na tom v triede rehotali. Iba ja nie. Odvtedy som zanevrel na knihy, zabudol na kamaráta...

„Mami, nevieš, kde mám všetky svoje knihy?“ Mama sa na mňa prekvapene pozrela: „Veď si všetky vyniesol na povalu, tvrdil si, že potrebuješ životný priestor!“

„Fakt, povala!“ Našiel som ich v starom dedovom kufri, začal som listovať a čítať rôzne príbehy. Ani som nevedel, koľko máme doma kníh.

Začal som chodiť na povalu častejšie, debatoval som o prečítaných knihách nielen s Jankom Hraškom, ale aj s mojimi kámošmi na „chate“. Navštívil som aj internetovú knižnicu. S priateľmi a Jankom sme vypracovali ozajstnú stratégiu záchrany Rozprávkovej krajiny. A neuveríte, kto mi pomohol!

Moja mama! Nerád to priznávam, je učka. Má však dobré nápady. Zorganizovala maratón v čítaní na našej škole, a neskôr sme sa zapojili i do celoslovenského reťazového čítania. Spočívalo to v tom, že každú hodinu dňa, jedna základná škola v kraji čítala rozprávky. Takto to šlo celý marec. Vyvrcholením tejto akcie bola noc strávená v knižnici. Pre svojich mladších spolužiakov sme pripravili spolu s učiteľmi zábavný a trošku strašidelný program.

Bol plný rozprávkových postáv, príbehov a tajomstiev. Fantázia sa nielen zrodila, ona priam rástla. Ona až žiarila ako dúha. Ráno nás už budil veselý šibal Janko Hraško. Oznamoval mi, že misia je splnená. Rozprávková krajina je zachránená. Bol som na seba pyšný...

Pokiaľ som sa nevidel v zrkadle. Za noc mi narástli biele fúzy. Žiadny zázrak, zubná pasta!

Čítaním kníh sme pomohli nielen rozprávkovým bytostiam, ale i sebe. Predstavte si, mám bohatšiu slovnú zásobu, konečne som napísal lepšie diktát.

A to ocenila i naša učka! (Až svietila spokojnosťou).

Nikola Juríková

14 rokov, Giraltovce

3. miesto – próza - Hrášky

Janko Hraško zachraňuje rozprávkovú krajinu

Jedného dňa Janko Hraško smutne sedel pri okne a dlho rozmýšľal nad hlavnými prioritami dnešných detí. Veľmi ho zarmútilo to, keď konečne došiel k záveru, že dnešné deti sa zaujímajú akurát o počítač a internet.

No ani Janko nebol v tomto ohľade zaostalý a hneď sa posadil k počítaču a prihlásil na „čarokey“, kde si mailoval so všetkými svojimi priateľmi z rozprávkovej krajiny. Janko Hraško si napísal status: „Už ma nebaví to, ako všetky deti zabúdajú na hlavných hrdinov rôznych rozprávok a v jednom kuse omieľajú o nejakých obludách z novodobých amerických rozprávok a úplne zabúdajú na svojich hrdinov, s ktorými niekedy zaspávali a vždy o nich snívajú! Musíme s tým niečo spraviť!“

Hneď sa k nemu pripojili aj ostatní kámoši a rozhodli sa, že vymyslia niečo, čím by zachránili svet rozprávok, na ktorý čoraz viac sadá prach, ale nemá ho kto utrieť.

Dohodli sa, že sa stretnú v kaviarni na rohu Hraši ulice. Keď už boli kompletní, sadli si k okrúhlemu stolu na čele s Jankom Hraškom a začali si lámať hlavy, ako by mohli zachrániť svoju ríšu rozprávok. Nakoniec sa po dlhom premýšľaní rozhodli, že nakrútia film, ale nie obyčajný, ale taký trháč, aký sa už dlho v kine nepremietal. Janko Hraško ako správny vodca rozdelil úlohy.

„Takže,“ začal, „scenár budeme písať spoločne každý deň o takomto čase, v hereckom obsadení budú úplne všetci, kameraman – Pinocchio, ktorý si vyberie svoj štáb. Kulísari – trpaslíci.“ Schádzali sa každý deň a vždy sa scenár zväčšoval, až nakoniec jedného dňa rozhodli, že je už dostatočne dlhý a presvedčivý, tak sa dali do práce s nakrúcaním filmu.

Využili asi každý kút rozprávkovej krajiny a niekto zo štábu neustále vykrikoval: „Klapka – akcia.“ Točili od skorého rána do neskorého večera, káva bola jedným z mnohých zdrojov energie. Niektorí herci už zaspávali uprostred scény od toľkého vyčerpania, ale aj tak sa nevzdali. Po šiestich mesiacoch driny bol konečne film hotový. Janko Hraško zasponzoroval všetky veci potrebné na vydanie filmu. V jeden zasnežený večer si sadli do ich obľúbenej kaviarne a spoločne si ho pozreli. Boli na seba veľmi hrdí.

Nastal deň premiéry. Janko Hraško si zobral nový notebook, v ktorom bol scenár aj celý film. Keď dorazil, kinosála sa pomaly zaplňala. Vykročil smerom do zákulisia, aby dal notebook odborníkom, ktorí mali zabezpečiť prehrávanie filmu. Všetko bolo tak, ako malo byť. Avšak zrazu niekto utrúsil poznámku, že notebook je napadnutý vírusom zvaným Trójsky kôň. Notebook bol úplne prázdny. Žiadny film, žiadna premiéra.

Janko Hraško sa pobral oznámiť túto hroznú správu svojim kolegom. Cestou k nim sa mu v hlave zrodil perfektný nápad a bol si istý, že sa bude páčiť aj ostatným. Keď im oznámil zlú správu, všetci boli smutní a spomenuli si na všetok čas a úsilie, ktoré do toho dali. No v tom Janko vybalil svoj perfektný plán.

„Premiéra musí byť tak či tak. Tam v sále sedia stovky zvedavých a nadšených detí a my ich nemôžeme sklamať. Čiže namiesto nášho filmu sa postavíme na javisko a spoľahneme sa na starú dobrú klasiku. Zahráme rozprávku, zaspievame si a zatancujeme. Pevne verím, že to vyjde,“ povedal Hraško s veľkým odhodlaním.

Všetko prebehlo tak, ako to naplánovali. Deti sa smiali a tleskali a pri tom sa im kotúľali slzičky šťastia po tváričkách. To bola rozprávka! Takú už dávno nevideli. Janko Hraško aspoň na malý okamih zachránil tú pravú rozprávkovú krajinu.

V ich očiach sa stal ešte väčším hrdinom a opäť sa potvrdilo staré dobré: VŠETKO ZLÉ JE NA NIEČO DOBRÉ.

A nič. Jeho oči sa zahľadeli na krásnu princeznú Hraškulienku, ktorú sa práve z veže hradu pokúšalo uniesť päť ôs. Nemal čas vyliezť hore. No spomenul si, že mravce sú pracovitý hmyz. Privolať svojho priateľa mravcopsa a prikázal mu, aby znova zvolal okrídlené mravce a aby rýchlo zostrojili katapult zo stebielok trávy. V okamihu stál pred Jankom katapult. Ako muníciu použil Janko neďaleko ležiaci lieskový orech. Nabil a ... kam to má vlastne namieriť? Aha, na ten sprej proti hmyzu, ktorý tam odhodil asi nejaký človek.

„VŠETCI SA SCHOVAJTE!“ zakríčal na mravce hlasom mocným ako keby to kričal človek. Mravce neváhali a už ich nebolo.

Namieril ... vystrelil ... trafil a bolo po osiach! Janko Hraško so svojim mravcopsom sa stali hrdinami!

Janko si vzal za ženu princeznú Hraškulienku a mravcopes dostal meno Bobo. A žili šťastne až do 25. storočia.

Janka Jakábová

9 rokov, Vrbové

3. miesto – próza - Hráščatá

Janko Hraško – záchranca

Janko Hraško vyšiel na sídlisko. Bolo obklopené deťmi. Každý deň popoludní im Janko Hraško rozprával rozprávky, ktoré deti ešte nikdy nepočuli. Po celý čas, kým Janko rozprával rozprávku, deti napäto počúvali. Keď sa skončila, niektoré deti išli domov, niektoré sa s ním hrali. No teraz, keď Janko vyjde na sídlisko, akoby tam ani nebol.

Nikto si ho ani len nevšimne. Janko to chápe, veď je malý. No deti už nechceli počúvať ani jeho rozprávky a nechceli sa s ním už ani hrať. Janko bol smutný. Nikto to totiž nedokázal napraviť. A čo bolo horšie, deti nezabudli len na Janka Hraška, ale aj na iné postavy ako napríklad na Snehulienku, Šípkovú Ruženku či Popolušku. Stalo sa to preto, že deti už len hrajú počítač, pozerajú televíziu a už vôbec nečítajú rozprávky.

Zrazu však Janka Hraška niečo napadlo. Vedel, kto by to mohol napraviť. Kráľovná Arabela! Mala čarovné zrkadlo, do ktorého sa mohlo povedať pranie, a to sa splnilo. No zrkadlo splní pranie len tým, ktorí získajú to, čo Arabela žiada, teda čarovné ovocie. Ešte sa doposiaľ nikomu nepodarilo. Ale Janko bol rozhodnutý. Musí svet rozprávok zachrániť, nech ho to stojí čokoľvek. Janko sa teda pobral na dlhú cestu do zámku.

Cesta trvala tri dni a tri noci. Keď prišiel na miesto, kde by mal byť zámok, pošepkal tajné heslo a pred ním sa zrazu začal stavať krásny krásny zámok. Bol celý z ľadu, ale bolo v ňom teplo. Janko išiel za Arabelou a hneď ju oslovil. „Dobrý deň, vaša výsosť.“

„Ahoj, Janko Hraško. Čo tu robíš?“ opýtala sa Arabela.

„Mám na vás prosbu,“ vysvetľoval Janko, „deti si na mňa vôbec nepamätajú. Chcem, aby si na mňa spomenuli a čítali rozprávky. Nielen o mne, ale aj o iných rozprávkových bytostiach!“

„Dobre,“ Arabela vytiahla čarovné zrkadlo.

„Bude to možné?“ pýtal sa Janko Hraško.

„Uvidíme. Žiadaš tri veci. Ale veľmi dobre vieš, že mi za to niečo musíš priniesť. Poviem ti čo. Chcem čarovné ovocie. Čarovný banán, slivku a pomaranč,“ odvetila mu. „Keď prídeš, tak ti tie tri želania splním. Ale musíš prísť aj s čarovným ovocím.“

A tak mu kráľovná Arabela dala batôžtek, v ktorom mal jedlo na cestu. Janko sa vybral do sveta. Putoval po tom širom svete, no po kúzelnom ovocí ani chýru ani slychu. Sadol si na peň, ktorý bol neďaleko. Ako tak sedí, tu z diaľky vidí prichádzať starenku, ktorá bola smutná a niesla ťažký náklad. I išiel k nej a pýta sa jej: „Prečo ste taká smutná?“

„Už sa so mnou dlhé roky nikto nerozprával a povedala som si, že ten, kto bude prvý, dostane odo mňa odmenu. Je to čarovný hrnček, môžeš si želať päť želaní a hrnček ti ich splní,“ odpovedala mu starena a podala mu päť hrnčekov. Potom sa odvrátila a išla ďalej.

„Ďakujem,“ volal na ňu Janko. No starena sa len otočila a usmiala sa naňho. Janko išiel hrnček hneď vyskúšať. Prial si, aby mal čarovný pomaranč, z druhého kúzelný banán a z tretieho slivku. Keď to prianie vyslovil, hrnček sa premenil na prášok a potom sa mu v rukách zjavilo čarovné ovocie. Mohol si priať, aby deti čítali knižky, ale chcel, aby mala Arabela hneď svoje čarovné ovocie.

Potom vyslovil štvrté prianie a to také: „Nech som pred kráľovnou Arabelou.“ Posledný hrnček si nechal pre prípad núdze. Zrazu sa začal premieňať na kúzelný prach. Prach dopadol pred kráľovnú a z neho začal rásť Janko Hraško. Kráľovná sa vypytovala, ako sa pred ňu dostal, ale Janko nič nevyzradil a podal jej čarovné ovocie. Kráľovná zobrala zrkadlo a vyslovila doň Jankove priania. A tak išiel Janko spokojný domov.

Onedlho sa dozvedel, že deti viac čítali rozprávky a chcú počúvať jeho príbehy a hrať sa s ním. Na sídlisku bol vždy znova obklopený deťmi. A tak bol Janko šťastný, že zachránil svet rozprávkovej ríše. Pýtate sa, na čo Janko využil posledné prianie? Využil ho na to, aby sa toto už nikdy neopakovalo, a aby deti nikdy nezabudli na to, aké je čítanie dôležité.

Janka Biganičová

12 rokov, Stará Ľubovňa

Čestné uznanie – próza - Hrášcatá

XXX

Bol obyčajný prvý september. Začínala sa škola. Anička Hrášková schmatla svoju strukotašku a vybrala sa do školy. Cestou, na Semienkovej ulici č. 13, stretla svojho najlepšieho kamaráta Janka Hraška.

„Ahoj,“ pozdravila ho tenkým hláskom.

„Čau,“ odzdravil jej.

Začali sa rozprávať. A keďže sa dlho nevideli, ani si nevšimli, že prekecali celú prvú vyučovaciu hodinu.

Keď prišli do svojej hraškoškoly, práve začínala hodina čítania. Pani hrašiteľka, stará strukyňa, vyzvala deti: „Tak, hrašky, nebudte ako staré struky a prečítajte mi rozprávku z lístku na strane päť Princezná na hrašku.“

Hrašky si otvorili knihu... A tam.... nič!

„Kde všetko zmizlo?“ spanikárila hrašiteľka.

„Kde sú písmeňá?“ čudovali sa hrašky.

Iba Janko Hraško nechápal, čo sa deje. „Je to predsa celé popísané,“ mrmlal si popod nos. A potom začal nahlas čítať. Všetci spolužiaci okrem Aničky Hráškovy zaspali. Zobudili sa, až keď dočítal. Lístky v ich knihách boli stále prázdne. Len Aničkina kniha sa opäť zaplnila písmeňkami. Nevedeli si to vysvetliť.

Janko a Anička to vedeli. Fantázia sa nahnevala na hrašky preto, že prestali veriť na rozprávky.

Odvtedy hrašky začali znovu čítať a počúvať rozprávky, preto sú také sladucké. A všetky knihy sú opäť plné rozprávok a fantázie.

Ak zostane na svete aspoň jeden jediný Janko Hraško, ktorý dokáže prebudiť fantáziu z tuhého spánku, nemusíme sa obávať o rozprávkovú ríšu.

Zuzana Hlinková

14 rokov, Jakubovany - Sabinov

2. miesto – próza - Hrášky

Janko Hraško zachraňuje Rozprávkovú ríšu

Letného presvetleného dňa pásol Janko Hraško s otcom ovce. Tie po paši spokojne buvinkali v zelenotyryksovej trávě a nemo sa usmievali na beláskavé nebo. Zrazu započuli akýsi hlučný rev, ani keby niekto zo studne reval ani lev. „Tato, tato, čože to je?“ vyzvedal Janko Hraško. „Ale nevyzvedaj, Janko! I nože, pomôž mi zahnať ovce späť do košiara,“ vyhlásil statočný tato.

Janík poslúchol i ovce ešte statočnejšie zahnal. Mal rád túto statočnú ovčiarsku prácu, aj keď bol malilinký ani máčik. Nehanbil sa za ňu. Ani za svojho tatka. Keď sa po celom dni navrátili domov, hlavou mu prebleskla myšlienka - vrátim sa naspäť na pašu... Kráča, postupuje, udychčane vystupuje nahor... „Kto to tak kričí ani o život?“ Tuší nejaké nebezpečenstvo...

Vtom vidí veľkých obrov! Len-len že ho nezašliapali. Janík sa nebojí, čoby!- veď všade o ňom kolujú nebeské chýry, že je múdry a odvážny mládenec a navyše - rúči Slováčisko. „Počujte, obri, s akým úmyslom ste vstúpili na toto miesto?“ vyzvedal sa Janko.

„My že sme tu prišli? On - on nás k tomu donútil, vyhodil nás z našich domovov ...“

„Kto?“ skúmal Janko aj naďalej. Odpoveď znela: „Náš kráľ - Krasoň Krásny.“

Janko Hraško sa vrátil domov. Keď zacítil vôňu čerstvého ražného chlebička, ktorý upiekla jeho mamka, vyhlásil tatovi: „Tatko, vyberiem sa do sveta za naším kráľom, Predsa aj my v Rozprávkovej ríši Slovákov máme nejaké práva..., nielen sa báť o život, obávať sa toho, že nás obor zašliape ako blšku. Aj keď som malilinký ani tá blška, sily mám nadostač, tatko! A nebojím sa nikoho!“ Tatko však jeho rozhodnutiu neprítakával:

„Nikde ťa nepustím,“ pridala sa aj spoza teplej rozpálenej piecky mama, „zostaneš doma a hotovo!“ vyhlásila rezolútne hlava rodiny. Náš hrdina bol ako hluchý. Nedbal na mamine slzy, na chutný chlebič so slaninkou a cibuľou, ani na otcove príkazy...

Nepočul, nevnímal, mlčal a premýšľal... Keď sa večer zotmel, vydal sa na cestu za kráľom, aby v Rozprávkovej ríši učinil poriadok. Nariadenie kráľa však znelo: **V NOCI DETI NEMAJÚ ČO ROBIŤ VON!** Prečo? Zlí obri vtedy chodili po uliciach a robili neplechu. Rúbali stromy, ničili domy a všetko, čo im prišlo do cesty. Na svitaní po dlhej noci ho chladne privítalo vysokánske hradné múrisko. Hneď vedel, že jeho kroky ho správne niesli až ku kráľovi.

„Halóóó, počuje ma niekto? Vy ste kráľ? Stojím pred naším kráľom?“ Kráľ sa obzrel, ale nikoho v hradnej sieni nevidel... Nemal deti rád, dokonca nevedno prečo - mal na nich chladnú, mrazivú kráľovskú alergiu. Alergia bola taká veľká, že sa zmenila na **MAXIALERGIU**.

Keď boli deti v jeho blízkosti, začal kýchať. Ale neboli to len obyčajné kýchnutia! Boli naozaj hodné pravého kráľa. Kráľ Janka Hraška nevidel, ale začal kýchať. Toho odfúklo obďaleč...

Kráľovná si ho však všimla... Ona bola kráľovým dňom... Kráľ nocou, ona dňom. Bola jeho pravým opakom. Deti boli jej veľkou láskou. Usadila Janička vysoko do kráľovského stolca i vypočula si nečakaného návštevníka.

„Naozaj sa vám tam ťažko žije, a to preto, že kráľ sa riadi svojimi snami. Čo sa mu kráľovi snívá, to sa mu aj splní.“ Poslednú noc sa mu snilo, že pod sedliakovým domom je zakopaný poklad. Na druhý deň nariadil sluhom dlážku rozkopáť, no pokladu nikde! V tú noc Janko predstúpil pred kráľa, jemne ho poškrabkal po nose, aby ho prebudil i prihovril sa:

„Vráť, prosím, obrom ich dolinu. Urob sedliakovi novú dlážku. A všetkým chudobným Slovákom daj mešec peňazí. Lebo inak bude tvoje kráľovstvo zničené.“ I vydal sa domov.

Kráľ ešte do svitania urobil všetko, čo mu Janko prikázal. Tatko svojho pútnika Janka privítal vo dverách so slovami: „Ach, ty šibal jeden!“ A Janko odvetil: „Tatko, pozri, hľaď, obri tu už nie sú, stromy znovu rastú a ryby v riekach plávajú. Zachránil som našu Rozprávkovú krajinu...“

Monika Jakábová

13 rokov, Vrbové

1. miesto – próza - Hrášky

Janko Hraško zachraňuje svet rozprávok

Kto je to tu? Je malinký. Ako hrášok! Vlastne, je to hrášok, je to Janko Hraško. Kde vlastne teraz je? No predsa tam, kde žijú všetky rozprávkové postavy, v Rozprávke. To je presne medzi Sníčkovom a Básničkovom.

Myslíte, že žije v malej chalúpke pri lese? Kdeže, svoj domček má priamo v strede Rozprávky a dom má veľký, na takého Hráška až priveľký. No nebýva tam sám. S mamkou a tatkom je hneď dom viac zaplnený. Mamka mu každý večer číta rozprávky a rozpráva príbehy.

Že aké? Keď u nás hovoríme rozprávky o ňom, u nich sú zase o nás! Presne tak, každý večer počúva príbehy o deťoch na zemi. Vždy sa mu veľmi páčili. Lenže čo sa začalo diať?! Príbehy sa zmenili na nočné mory. Všetky deti prestali čítať predtým obľúbené knižky, večer nechceli počúvať rozprávky a ich fantáziu zaplnili televízne seriály a počítačové hry - a to hlavne tie, v ktorých sa zabíjalo.

Celé Rozprávko sa trápi. Ak by deti prestali čítať rozprávky, Rozprávko by zaniklo!

„Musím s tým niečo urobiť, kým ešte nie je neskoro!“ rozhodol sa Janko Hraško a hybaj za kráľom Rozprávky. „Úctivo Vás prosím, kráľ! Rozprávky, dovoľte mi ísť na Zem! Chceme...“

„Janko, viem čo chceš, chceš zachrániť Rozprávko, a pravdupovediac, rád ťa tam pustím, lebo som čakal na mládenca, ktorý by sa odhodlal. Tak s mojím kráľovským požehnaním ti dovoľujem odísť na Zem! Ale, Janko, každý kto odíde na Zem, musí priniesť novú rozprávku a vrátiť sa do dvoch dní!“ Kráľ dal Jankovi posledné pokyny a vyslal ho na Zem. A ako?

Nešiel ani lietadlom, ani vlakom, išiel ako pravý Hrášok – letec, padákom. Dopadol na Zem a hútal. „A čo teraz? Musím deťom ukázať, aký krásny je rozprávkový svet, aké sú knihy dôležité.“

V ušiach mu zneli posledné kráľove slová: „Stačí nájsť jedného a tým zmeníš všetkých!“

Janko tým slovám zatiaľ nerozumel. Podľa Čítaniametra, ktorý mali v Rozprávke, dnes už iba 1% detí číta knižky, a tento počet sa stále znižuje! Janko Hraško blúdi po dedinách, nakúpa do okien, ale všetky deti sedia pri televízii alebo počítači. Už je mu z toho tak smutno, že ani na cestu nevidí. Už nedúfa, že dnes nájde niekoho, kto číta knižky. „Musím sa niekde uchýliť.“

Príde na kraj jednej dedinky a tam stojí malá zlatá chalúpka. Janko chcel slušne zabúchať na dvere, či ho prichýlia, no nikto ho nepočul. Nakoniec sa dostal oknom rovno do izby jedného dievčatka.

V izbe nemala žiadny počítač ani televízor, no nad postieľkou veľkú policu kníh. Zaradoval sa Janko a rozhodol sa, že večer sa s dievčatom porozpráva. Mama uložila Natálku spať a Janko Hraško sa jej prihovoral. Natálka najprv nevedela, či sa jej len sníva, ale potom zbadala Janka skákať po perine.

Bola trochu zaskočená, no nebála sa. Presne takto si Janka predstavovala, keď rozprávky jej každý večer ožívali pred očami a už ich vedela skoro všetky naspamäť. Janko Hraško jej všetko porozprával, veľmi sa čudovala, ale vedela, že mu rada pomôže. Spolu sa rozhodli, že na druhý deň Natálka zoberie von knižku a bude si so svojimi kamarátkami čítať. Lenže pomôže to?

Na druhý deň Natálka išla von. Schválne vybrala rozprávku o Jankovi Hraškovi. Kamarátky to nebavilo a chceli odísť, no Janko sa tak ľahko nevzdával! Zobral vec do vlastných rúk. Rozprávku začal rozprávať sám a dievčatám skoro oči vypadli. Keď Janko dorozprával, ukryl sa do Natálkinho vrečka. Dievčatá až teraz prehovorili. „Aj vy ste ho videli?“ znela otázka všetkých.

Natálka vedela, čo má robiť. „Jasné, každý ho vidí, tomu sa hovorí fantázia. Každú rozprávku si dokážeme predstaviť a myslím, že nikdy nebudeme mať rovnaké predstavy. Preto rozprávky každého bavia,“ povedala múdro Natálka.

Dievčatá sa zamysleli, a zhodli sa: „Oteraz aj my budeme čítať rozprávky.“

Janko sa poďakoval Natálke. Bez jej pomoci by to nedokázal. Rýchlo sa rozlúčil a ponáhlal sa naspäť domov. Padák tentoraz použil ako vznášadlo, vietor mu nadul plachty a hybaj naspäť do Rozprávky. Tam ho už všetci čakali, gratulovali mu a vítali ho. Večer, keď išiel spať, maminka mu rozprávala rozprávku o tom, ako sa celý svet zmenil a znova sa začali čítať a počúvať rozprávky.

Vtedy pochopil kráľove slová. O chvíľu zaspal a mal sladké sny.

Pýtate sa, akú Janko Hraško doniesol rozprávku? No predsa túto! A od tých čias je táto rozprávka najobľúbenejšou rozprávkou mnohých detí.

Sonička Vasil'ová

3 roky, Poprad

1. miesto - Púpätká

Magdaléna Martišková

9 rokov, Topoľčany

1. miesto - Hraškulčatá

Martinka Gallíková

6 rokov, Poprad
2. miesto - Púpätká

Bianka Gnipová

9 rokov, Kamenica nad Cirochou
2. miesto - Hraškulčatá

Sofia Bajusová

4 roky, Poprad
3. miesto - Púpätká

Sandrika Otčenášová

5 rokov, Poprad
Čestné uznanie - Púpätká

Hana Bačovčinová

6 rokov, Bratislava
Čestné uznanie - Púpätká

Matúš Mydlo

8 rokov, Humenné
3. miesto - Hraškulčatá

Jana Rádiková

9 rokov, Žilina
Čestné uznanie - Hraškulčatá

Monika Mečiarová

7 rokov, Nováky
Čestné uznanie - Hraškulčatá

